

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI CĂRPINENI 2016 - 2020

Actualizată
cu asistența facilitatorilor Proiectului PNUD "Migrație și Dezvoltare Locală"
în anul 2016

GUVERNUL
REPUBLICII MOLDOVA

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC
Agenzia Elvetica pentru
Dezvoltare și Cooperare

Empowered lives.
Resilient nations.

Iulie 2016

CUPRINS:

1	<u>INTRODUCERE</u>
2	<u>SUMAR EXECUTIV</u>
3	<u>DIAGNOSTICUL SITUAȚIEI EXISTENTE</u>
3.1	<u>Potențialul Uman și Migrația</u>
3.2	<u>Dezvoltarea Economică</u>
3.3	<u>Dezvoltarea Socială</u>
3.4	<u>Infrastructura tehnico-edilitară și Servicii Comunale</u>
3.5	<u>Management Administrativ și Oportunități de Cooperare Intercomunitară</u>
3.6	<u>Probleme Prioritare de Rezolvat până în 2020</u>
3.7	<u>Analiza SWOT</u>
4	<u>OBIECTIVE ȘI PRIORITĂȚI</u>
4.1	<u>Viziunea "Cărpineni 2020"</u>
4.2	<u>Obiective și Priorități</u>
4.3	<u>Planul de Acțiuni</u>

CĂRPINENI 2016 – 2020: Tendințe și Obiective

Indicator	2016	2020
Nr. de întreprinderi	508	540
Nr. de salariați (angajați oficial)	2560	3000
Nr. de întreprinderi noi create	0	32
Salariu mediu pe economie (estimativ)	4610 lei	6000 lei
Șomeri	309 sau 2,9% din populație	106 sau 1% din populație
Migrația forței de muncă spre alte orașe (Chișinău) / sate sau peste hotare	515 locuitori sau 5%	3% din populație
Volumul investițiilor, inclusiv remitențe atrase de localitate	2 mln	5 mln
Tradiții locale revitalizate: împletitul în lozie, croșetatul, lucrul cu lemnul	Oale, țesături, podoabe	5
Crescătorii de animale, păsări	4	8
Pepiniere pentru creșterea materialului săditor	2	4
Întreprinderi de prelucrare a producției agricole	0	1
Lungimea drumurilor de acces ce necesită reparații capitale	80 km sau 72%	55%
Acoperirea cu servicii de apeduct, gospodării	1550 sau 39,7%	90%
Acoperirea cu servicii de canalizare și colectare a apelor uzate, gospodării	0%	30%
Acoperirea cu serviciu de salubritate	257 gospodării sau 6,5%	60%
Acoperirea cu gaze naturale	50 gospodării	20%
Instalații producătoare de energie din surse regenerabile, inclusiv instalații solare și de utilizare a biomasei în scopuri energetice (reziduuri agricole, lemne, etc.)	5	20
Pensiuni turistice agricole rurale	0	2
Asociații de afaceri	0	2
Buget local	11 mln lei	17 mln lei
Venituri proprii în bugetul local	1,4 mln lei sau 13%	25%

1. INTRODUCERE

Strategia de dezvoltare socio-economică a comunei Cărpineni pentru anii 2013-2018 este actualizată pentru perioada 2016-2020. Documentul este elaborat în cadrul proiectului Migrație și Dezvoltare Locală/MiDL, implementat cu suportul PNUD. Strategia actualizată va reflecta problemele și oportunitățile actuale de dezvoltare a comunității, ținând cont de problemele cauzate de migrație, dar și avantajele ce pot fi obținute din procesul migrației. Actualizarea strategiei de dezvoltare social-economică a comunei Cărpineni s-a desfășurat în mod participativ, prin implicarea reprezentanților tuturor grupurilor din comunitate, inclusiv a actualilor și foștilor migranți. Abordarea participativă în actualizarea strategiei de dezvoltare social-economică va contribui la creșterea spiritului de inițiativă a oamenilor din comunitate, la implicarea băștinașilor, plecați sau reveniți de peste hotare în comunitate, în procesul de luare a deciziilor și la responsabilizarea comunității pentru deciziile luate și pentru întreg procesul de dezvoltare. Totodată, implicarea tuturor actorilor din comunitate, inclusiv a migranților, va spori gradul de dezvoltare a parteneriatului în rezolvarea problemelor comunitare.

Procesul de actualizare a vizat:

1. Înnoirea cadrului strategic
2. Incorporarea componentei Migrație
3. Incorporarea componentei Dezvoltare Economică Locală/DEL

La înnoirea cadrului strategic s-a lucrat în direcția de actualizare a diagnosticului situației curente, au fost actualizate direcțiile și obiectivele de dezvoltare, precum și Planul de Acțiuni. Pentru actualizarea situației curente drept reper au servit indicatorii de dezvoltare din 2015. De asemenea, au fost re-evaluate tendințele de dezvoltare pentru perioada 2016-2020. În același context a avut loc și actualizarea concluziilor/analizei SWOT. Din Planul de Acțiuni au fost excluse acțiunile deja implementate, dar și acțiunile care deja au devenit irelevante. În același timp au fost incluse priorități și idei noi.

Incorporarea *componentei Migrație* în strategie oferă comunității un sprijin adăugător în valorificarea avantajelor și părților pozitive din migrație. La elaborarea acestei componente au fost consultați inclusiv băștinașii plecați din localitate cât și cei ce au revenit de peste hotare. Măsurile concrete întreprinse în cadrul acestei componente rezultă în instituirea poziției de persoană resursă responsabilă pe migrație în cadrul primăriei, crearea bazei de date a băștinașilor plecați, constituirea Asociației de Băștinași ș.a.

Componenta Dezvoltare Economică Locală are scopul de identifica potențialul real uman, de producere, resurse sau infrastructură pentru impulsivarea dezvoltării economice a localității. De asemenea, vor fi stabilite căile optime de atragere a comunității migranților în dezvoltarea economică locală.

2. SUMAR EXECUTIV

Comuna Cărpineni este o unitate administrativ teritorială, parte a raionului Hîncești, constituită din 2 localități – satul reședință Cărpineni și satul Horjești.

Populația totală a comunei constituie 10 640 locuitori persoane (49,3% - bărbați și 50,7% - femei), inclusiv 9684 în satul Cărpineni și 956 – în satul Horjești.

Comuna este așezată pe Valea Lăpușnei la 12 km la est de râul Prut, 40 km la nord de or. Leova, 36 km de orașul Hîncești și 70 km la vest de municipiul Chișinău. Localitatea are o suprafață de circa 10.22 kilometri pătrați, cu un perimetru de 27.01 km. Comuna Cărpineni este traversată de râulețul Lăpușnița. Prin intermediul drumului național L563 amplasat de la Nord spre Sud prin comună se asigură legătura satului Cărpineni cu satele Voinescu, Mingir, Negrea și Sofia.

Cu o populație de cca. 10 mii de locuitori, comuna Cărpineni este cea mai mare localitate rurală din raionul Hîncești. Cu o dinamică înaltă de dezvoltare în ultimii ani, au fost implementate în jur de 40 de proiecte, în așa domenii ca eficiența energetică, aprovizionare cu apă, gazificare și altele. Populația comunei are acces la o rețea diversificată de servicii comunale, educaționale, culturale, de sănătate, transport, comerț și de alt gen. În comuna Cărpineni, în comparație cu alte localități rurale, se nasc mulți copii, iar natalitatea depășește mortalitatea. Fiind o localitate rurală mare și întinsă, cu 3900 gospodării, localitatea prezintă un potențial economic mare.

Fondul funciar al localității constituie 10261,14 ha. Trenurile agricole sumează 7894 ha, din care 6709 ha sunt terenuri arabile, 731 ha – vii și 454 ha – livezi. Ponderele acestora, în totalul fondului funciar 76,9%.

Economia comunei Cărpineni este caracterizată printr-o structură diversificată, prelucrarea terenurilor agricole fiind alternată cu o industrie de procesare care în prezent este mai slab dezvoltată și realizare, precum și de prestări servicii și comerț. În domeniul agriculturii, ce constituie ramura de bază a economiei locale, din totalul de 376 unități, își desfășoară activitatea 9 întreprinderi agricole mari, ce dețin și prelucrează terenuri cu suprafețe mai mari de 10 ha. Industria de procesare și realizare este reprezentată de întreprinderi din industria alimentară, dar și de producere a mobilei, de confecționarea ușilor/ferestrelor din termopan și de confecționare detaliilor din metal. Un număr mare de agenți economici activează în domeniul comerțului. Prestarea serviciilor acoperă majoritatea domeniilor prezente într-o localitate urbană, cum ar fi: servicii reparație auto, servicii de reparație electrocasnice, frizerii și ateliere de croitorie, reprezentanțe ale băncilor comerciale, centru de instruire și consultanță în agricultură și reprezentanțe a companiilor de asigurări. Serviciile publice de asigurare cu apă și salubritate sunt prestate și gestionate de ÎM „Cărpineni-Servicii”.

Populația aptă de muncă numără 6745 persoane. Mai mult de jumătate din populația aptă de muncă este angajată neformal (4300 persoane), dintre care femeile alcătuiesc jumătate, tinerii 25%. Persoanele sărace preferă să se angajeze la negru ca sezonieri.

Prezența diversificată a serviciilor și infrastructurii nu a oprit populația activă economic să plece din localitate în căutarea unui loc mai bun de muncă. Dintre cei mai mulți care pleacă sunt tineri, cu vârsta cuprinsă între 25 și 30 de ani. Principala țară de destinație a celor care au plecat este Italia. Fenomenul migrației a afectat situația copiilor și a cuplurilor familiale. Deși tendința de plecare încă nu s-a schimbat, în cazul comunei Cărpineni putem vorbi de mai multe persoane reîntoarse în comunitate de la muncă de peste hotare, iar o parte dintre aceștia au investit în dezvoltarea afacerilor locale. În anul 2016 a fost creată Asociația Băștinașilor din comuna Cărpineni.

Serviciile publice sunt dezvoltate, iar o mare parte din populație are acces la aceste servicii. Infrastructura tehnico-edilitară și serviciile comunale sunt prezente prin serviciul de aprovizionare cu apă și serviciul de

evacuare a deșeurilor. Deși în ultimii ani, cu suportul donatorilor externi, a fost construită o rețea vastă (cca. 78 km) de apeduct, locuitorii sectoarelor Bucos, Topor și Vărzăreasca încă nu au acces la acest serviciu. Un proiect, desfășurat în prezent cu suportul SDC va asigura accesul populației din aceste sectoare la serviciul de aprovizionare cu apă.

Mai multe grădinițe de copii (3 la număr) în satul Cărpineni și una în satul Horjești asigură accesul la educație pentru copiii de vîrstă preșcolară. Dinamica demografică pozitivă au impus autoritățile să gasească soluții în asigurarea locurilor de grădiniță pentru copiii de această vîrstă. O grădinița nouă, unde tocmai s-au finisat lucrările de construcție, urmează să fie dată în exploatare pînă în toamna anului 2016, în sectorul "Lăpușnița". Cu toate acestea, problema locurilor libere în grădinițe nu a fost depășită definitiv. Cca. 30 copii în sectorul Topor nu sunt înrolați în grădiniță din cauza locurilor limitate.

Cooperarea strînsă cu donatorii externi a adus în ultimii ani mai multe proiecte în comunitate. Putem aici menționa cooperarea cu USAID, UNDP, SDC, NDI, FISM, Fundația Soros Moldova, SEAM Franța, ADA Austria, SKAT Elveția, Novateca ș.a. Sursele financiare atrase prin colaborarea cu acești donatori au fost orientate spre aprovizionarea cu apă potabilă, proiecte în domeniul biomasei, și de infrastructură socială.

La nivelul primăriei există un specialist instruit și abilitat în domeniul managementului proiectelor cu finanțare externă. De asemenea, primarul personal se impilcă în scrierea proiectelor și comunică activ cu comunitatea donatorilor din țară. Serviciile de informare și asistență în domeniul agriculturii sunt oferite prin intermediul reprezentanței locale ACSA.

3. DIAGNOSTICUL SITUAȚIEI EXISTENTE

3.1. Potențialul Uman și Migrația

Populația totală a comunei Cărpineni constituie 10 640 persoane: 5288 bărbați (49,3%) și 5352 femei (50,7%).

Populația economic activă constituie 6745 persoane, inclusiv 3449 femei. Populația ocupată în economie este de 2438, ceea ce constituie 36%. Mai mult de jumătate din populația activă economic este angajată neformal.

În localitățile comunei sunt atestate 1808 de **persoane în etate**, inclusiv 129 persoane în etate singuratece. În comunitate sunt 412 persoane cu dizabilități, inclusiv 175 femei.

În Cărpineni locuiește o comunitate de **populația romă** în număr de 229 persoane, dintre care 82 femei și 78 copii.

În ultimii ani **numărul celor născuți este mai mare** decât al celor decedați constituind un raport de 1,23. De asemenea, raportul celor în vîrstă de până la 15 ani față de numărul populației peste vîrsta aptă de muncă este de 1.18.

Prezența diversificată a serviciilor și infrastructurii nu a oprit populația activă economic să plece din localitate în căutarea unui loc mai bun de muncă. Dintre cei mai mulți care pleacă sunt tineri, cu vârsta cuprinsă între 25 și 30 de ani. Datele disponibile la nivel de primărie sunt departe de situația reală la acest capitol. Dacă vorbim de țările de destinație, majoritatea sunt plecați în Italia, pe locul II – în Rusia. În cazul Italiei, peste 60% din cei plecați sunt femei, în timp ce proporția este exact opusă în cazul celor plecați în Rusia. Astfel, conform acestor date din Cărpineni sunt plecați 415 persoane, dintre care cei mai mulți 84 pers. – în Italia (42%) și 46 pers. în Rusia 23%. Alte destinații de plecare a migranților sunt România, Portugalia, Franța, SUA care nu depășesc ponderea de 5-10% din cei plecați.

- ✓ Italia - 84 persoane
- ✓ Rusia – 46
- ✓ România - 25 persoane
- ✓ Portugalia: 15 persoane

În realitate putem vorbi de o cifră de 3000 persoane, din cei cca. 10 000 locuitori, plecate peste hotare.

Efectele negative ale migrației se resimt acut la nivel de comunitate. La moment **53 de familii monoparentale**, sunt conduse de 49 femei și 4 bărbați. Cel mai mult au de suferit **copiii**. În cazul multor copii părinții pleacă peste hotare fără să instituie tutelă, deși părinții care pleacă peste hotare pentru un termen mai mare de trei luni sunt obligați prin lege să anunțe autoritățile și să oficializeze o formă de protecție precum este tutela sau curatela temporară. Migranții reveniți în comunitate au menționat că afecțiunea părintească este lucrul cel mai mare de care duc lipsă copii rămași acasă fără părinți, doar în grija bunicilor sau a rudelor. Astfel, din datele puse la dispoziție de primărie cu un părinte sau ambii plecați peste hotare sunt în total 133 copii, dintre care 76 fete, 57 băieți. Dezagregarea pe vîrste a acestor date ne arată că dintre aceștia: de la 0-3 ani -18 copii (9 fete, 9 băieți); de la 3- 7 ani - 47 copii (27 fete, 20 băieți); de la 7- 16 ani - 50 copii (28 fete, 22 băieți); de la 16- 18 ani - 18 copii (12 fete, 6 băieți). Această situație duce la înregistrarea restanței la învățătură, cît și la comportament deviant. Situația cuplurilor familiale este la fel afectată negativ de migrație. Multe cupluri, din această cauză se distramă, iar unii soți cad în patima alcoolului.

Persoanele în etate rămase de unii singuri, a căror copii sunt plecați sunt cei mai neajutorați. **Cei 6 lucrători sociali** din comună nu acoperă în totalitate numărul acestora. **Cca. 30 bătrîni singuratici** au

nevoie de serviciul de îngrijire la domiciliu. Migrația forței de muncă se simte acut în comună. În cadrul atelierului de lucru cu agenții economici, aceștia au menționat că angajarea personalului calificat este una din cele mai mari probleme cu care se confruntă în activitatea sa.

Deși tendința de plecare încă nu s-a schimbat, în cazul comunei Cărpineni putem vorbi de mai multe persoane reîntoarse în comunitate de la muncă de peste hotare. O parte dintre aceștia au participat în număr de 12 persoane la lucrările atelierului de lucru pentru actualizarea strategiei. În linii mari sunt persoane cu vârsta cuprinsă între 30-45 ani. Migranții reveniți au declarat că sunt foarte mulți băștinași plecați care doresc să revină acasă. Printre problemele ce-i împiedică să revină se numără lipsa infrastructurii adecvate pentru un trai decent, lipsa informației pentru deschiderea unei afaceri, teama de birocrație și controale în inițierea afacerii, lipsa facilităților fiscale la începerea activității antreprenoriale.

Sunt și foști **migranți care** la reîntoarcere **au investit** sursele câștigate **în afaceri locale**. Astfel, Sergiu Chirinciuc a pus bazele unei linii de producere a pastelor fainoase, Baltă Tatiana a dezvoltat mai multe afaceri în comerț, Cerguta Alexandru – în servicii alimentare / restaurant, Alexandru Rosioru a construit o tabara mare de odihna, Andrei Fodor a câștigat și un proiect ce l-a ajutat să cultive legume în sere, Șendrea Iosif și Valentina a inițiat afaceri în prestarea serviciilor de agrement și organizare a serbărilor, iar Burcă Mihai – producerea și comercializarea laptelui de vaci prin inițierea unei ferme.

Primii pași în identificarea și soluționarea problemelor cauzate de fenomenul migrației au fost deja întreprinși de Primărie, inclusiv cu suportul migranților. A fost numită o persoană-resursă în primărie responsabilă de componenta migrație, a fost creat grupul local de lucru privind implementarea activităților din cadrul proiectului "Migrație și Dezvoltare Locală", implementat de PNUD și Grupul Local de Inițiativă pentru planificarea strategică și implementarea proiectelor specifice migrației.

Pe data de 15 mai 2016 a avut loc ședința de constituire a Asociației Băștinașilor.

Totodată, Primarul promovează activ dezvoltarea economică locală prin atragerea în localitate a investițiilor și proiectelor economice ce vor crea locuri de muncă. În curînd, o întreprindere moldo-austriacă va construi mai multe sere în Cărpineni. Acestea vor primi energie termică de la cazane cu o putere instalată de 8 MW, care vor funcționa cu biomasa colectată din localitate. În scopul asigurării serelor cu combustibil din biomasă o linie de brichetare va fi deschisă. În plus, primăria Carpineni s-a calificat la ADR Centru în eapa a II-a cu proiectul economic "Crearea infrastructurii de post - recoltare pentru producătorii de legume din satele Cărpineni, Crasnoarmeiscoe și Mingir, Raionul Hîncești.

3.2. Dezvoltarea Economică

Economia comunei Cărpineni este caracterizată printr-o structură diversificată, prelucrarea terenurilor agricole fiind alternată cu o industrie de procesare și realizare, precum și de prestări servicii și comerț.

Populația aptă de muncă numără 6745 persoane. Mai mult de jumătate din populația aptă de muncă este angajată neformal (4300 persoane), dintre care femeile alcătuiesc jumătate, tinerii 25%. Persoanele sărace preferă să se angajeze la negru ca sezonieri.

În prezent, economia comunei Cărpineni este reprezentată de 508 de agenți economici, din care 94% sau 478 sunt cu statut de persoană fizică și 6 % sau 30 – cu statut de persoană juridică.

În **structura agenților economici** pe cele 3 sectoare de activități economice (primar, secundar și terțiar), aceasta este reprezentată în felul următor:

Sectorul primar este reprezentat de cele 376 întreprinderi agricole, din care 367 gospodării țărănești care dețin și prelucrează individual terenuri cu suprafețe de pînă la 10 ha și 9 întreprinderi agricole mari, ce dețin și prelucrează terenuri cu suprafețe mai mari de 10 ha. Pe teritoriul localității își desfășoară o reprezentanță a întreprinderii de stat „Moldsilva” în domeniul silviculturii.

Sectorul secundar este reprezentat de 9 întreprinderi industriale din care 5 din industria alimentară (1 fabrică de vin, 2 mori, 1 olăiniță și 1 brutărie) și 4 din industria de producere (1 de producerea mobilei, 2 de confecționarea ușilor/ferestrelor din termopan și 1 de confecționare detaliilor din metal).

Sectorul terțiar este reprezentat de 89 întreprinderi comerciale (76 – magazine și unități de comerț cu amănuntul, 5 – baruri, 1 – restaurant, 2 stații alimentare cu combustibil, 3 farmacii, 3 farmacii veterinare). Sub sectorul servicii sunt reprezentate de 16 întreprinderi, din care: 4 întreprinderi din domeniul construcțiilor, 2 – servicii reparație auto, 4 – servicii de reparație electrocasnice, 3 frizerii și 3 ateliere de croitorie. Infrastructura de suport și business este reprezentată de 7 întreprinderi: 2 reprezentanțe ale băncilor comerciale, 1 centru de instruire și consultanță în agricultură și 4 reprezentanțe a companiilor de asigurări. Serviciile publice de asigurare cu apă și salubritate sunt prestate și gestionate de ÎM „Cărpineni-Servicii”. Totodată cererea pentru mărfuri și produse ale localnicilor este satisfăcută de 2 piețe.

Din datele prezentate se constată o diminuare a numărului de întreprinderi de la 571 în 2012 la 508 în anul 2016. Ponderea cea mai mare, atât în numărul total al întreprinderilor cât și în structura întreprinderilor cu drept de persoane fizice, o dețin gospodăriile țărănești, 72,2% și respectiv 77%. Acest fapt denotă și profilul dominant de activitate economică al comunei - agricultura. În structura persoanelor juridice ponderea cea mai mare o dețin societățile cu răspundere limitată, preocupate preponderent de comerț.

Agenți economici	2012	2016
Total:	571	508
Întreprinderi cu drept de persoane fizice, inclusiv:		
- întreprinderi individuale	8	26
- gospodării țărănești	422	367
- patentă	89	85
Întreprinderi cu drept de persoane juridice, inclusiv:		
- societăți pe acțiuni	1	2
- societăți cu răspundere limitată	43	26
- cooperative	1	1
- întreprinderi de stat	-	-
- întreprinderi municipale	0	1
- asociații de gospodării țărănești, ÎCS, Uniuni de întreprinderi	-	-

Fondul funciar al localității constituie 10261,14 ha. Trenurile agricole sumează 7894 ha, din care 6709 ha sunt terenuri arabile, 731 ha – vii și 454 ha – livezi. Ponderea acestora, în totalul fondului funciar 76,9%. În intravilanul comunei sunt disponibile doua imobile, un depozit și o fostă grădiniță, care urmează a fi valorificate.

Resursele naturale ale UAT Cărpineni reprezintă resurse acvatice ce se întind pe o suprafață de 28 ha aflate în extravilan. Comuna deține fâșii verzi de protecție și păduri fiecare a câte 81,14 ha. Resursele naturale sunt proprietate ale UAT. Pe teritoriul comunei nu sunt cariere de nisip și lut dar sunt 2 cariere de piatră care sînt exploatate de compania SRL „Maliabil Grup” SRL și „Sianatis” SRL.

Pentru atragerea investițiilor autoritățile locale pot pune la dispoziția potențialilor investitori mai multe suprafețe de terenuri (2, 3- 12 ha), sediul fostei case de deservire, clădirea fostului atelier de reparații (circa 1000 m²), sediul fostului magazin universal (2 etaje), sediul fostei școli profesionale cu teren practic și hale de producere.

Oportunitățile de investiții sunt bazate pe ocupații tradiționale și potențial de producere obținut în timp. Printre acestea pot fi trecute: deschiderea unei uscătorii de fructe, construcția unui frigider pentru depozitarea producției agricole, deschiderea unui atelier de cusătorie/croitorie, cizmărie, deschiderea unei fabrici de confecții jucării pentru copii, dezvoltarea meșteșugurilor populare.

Principalele probleme cu care se confruntă economia locală sunt: puterea slabă de cumpărare a populației, valoarea mică a produselor agricole, calitatea nesatisfăcătoare a drumurilor locale și accesul

limitat către localitate, număr mare de persoane angajate neoficial, condiții nefavorabile pentru creditele bancare, insuficiența de asistență consultativă, informațională și de suport a afacerilor, lipsa sistemului de canalizare și insuficiența forței de muncă calificate. În ultimii doi ani, grație cooperării între autoritățile locale și mediul de afaceri apar tendințe pentru atragerea de noi investiții și resurse financiare externe, inclusiv remitențe ale băștinașilor pentru lansarea de noi afaceri (asamblarea tractoarelor, fabrică de confecții jucării), ceea ce ar avea un impact bun în dezvoltarea economică a satului natal.

3.3. Dezvoltarea Socială

Serviciile educaționale, de protecție socială, culturale și de alt gen sunt prezente în comună la scară largă. Majoritatea serviciilor sunt amplasate în raza satului Cărpineni. În același timp satul Horjești oferă locuitorilor acces la servicii educație, sănătate, poștă ș.a.

În satul Cărpineni **copiii de vîrstă preșcolară** au posibilitatea să fie înrolați în 3 grădinițe. Dacă ținem cont de faptul că Cărpineni este cea mai mare localitate rurală din raionul Hâncești și este întinsă pe o suprafață destul de mare, factorul amplasării teritoriale a grădinițelor este un element important în asigurarea accesului la servicii de educație preșcolară. Grădinițele au grupele renovate, terenuri de joacă amenajate. O grădinița nouă, unde tocmai s-au finisat lucrările de construcție, urmează să fie dată în exploatare pînă în toamna anului 2016, în sectorul "Lăpușnița". Această grădiniță va fi frecventată de 52 copii unde vor activa 7 angajați. Copiii din s. Horjești, au acces la instituție preșcolară amplasată în centrul satului. Cu toate acestea, problema locurilor libere în grădinițe nu a fost depășită definitiv. Cca. 30 copii în sectorul Topor nu sunt înrolați în grădiniță din cauza locurilor limitate.

Pe raza comunei Cărpineni, pentru **copii de vîrstă școlară**, sunt disponibile mai multe instituții ce asigură accesul la învățămîntul primar, gimnazial și liceal. Astfel, infrastructura educațională pentru aceste trepte de învățămînt este alcătuită, după cum urmează:

Nr.	Instituția	Anul dării în exploatare	Capacitatea (m2)	Numărul de angajați	Persoane deservite/ elevi
1.	Liceul teoretic	1982	5250	75	678
2.	Gimnaziul Nr. 2	1963	3407	23	140
3.	Gimnaziul Nr. 3	1972	2503	21	92
4.	Școala primară – grădiniță Horjești	1968	2713	20	115

Liceul este o clădire cu o bază tehnico-materială bună care asigură condiții prielnice copiilor pentru desfășurarea procesului educațional. Printre problemele de ordin tehnic la Liceu se numără lipsa sistemului de ventilare, rețeaua electrică învechită și pavaj deteriorat.

De menționat că infrastructura existentă asigură în cea mai mare parte o gamă largă de servicii educaționale, accesibilă copiilor din diferite sectoare, inclusiv cele îndepărtate, ale satului Cărpineni, precum și satului Horjești. Proiectele de eficiență energetică sunt o prioritate pentru APL, astfel că mai mult de jumătate din instituții obțin energia din biomasă, iar într-un caz și cea solară. Instituțiile sunt renovate recent, dotate cu cantine, săli sportive, săli de calculatoare. Totodată, sediile grădinițelor de copii și a școlilor de regulă prezintă **clădiri cu I-II etaje**, amplasate în zonele populate în centrul localității și alte zone, inclusiv în satul Horjești cu accesibilitate redusă pentru persoanele cu dizabilități. **Copiii din familiile de romi** sunt încadrați în instituții educaționale în proporție 100% **Copiii cu necesități educaționale speciale** au acces la servicii de educație, beneficiind de cadru didactic de sprijin și centre de resurse.

Servicii informaționale, culturale, sportive și de recreere, sunt asigurate de Casa de Cultură, Școala de arte și biblioteca publică. Edificiile sunt în stare tehnică satisfăcătoare, sunt dotate cu sisteme de încălzire, sînt

conectate la sistem de aprovizionare cu apă, sistem de canalizare nu este. Totodată sunt greu accesibile persoanelor în cărucior și cu dizabilități locomotorii.

Casa de cultură este în stare bună, dar urmează a fi modernizată prin construcția blocurilor sanitare și reconstrucția fațadei; găzduiește majoritatea manifestațiilor culturale și servicii de agrement pentru tineri. Confesiunile religioase beneficiază de casa de cultură în egală măsură cu ceilalți. Biserica adventistă închiriaza sălile casei de cultură pentru a petrece lecții publice despre alimentația vegetariană. Comunitatea romilor și minoritățile etnice beneficiază de serviciile instituției la solicitare, ori de câte ori este necesar.

Un punct de atracție pentru copii și tineri îl constituie **Școala de Arte**. Recent instituția a fost reabilitată. Aceasta a permis să crească și numărul cadrelor didactice. Peste 170 copii învață aici pianul, vioara, chitara, flautul, clarinetul, saxofonul, fluierul, țambalul, naiul și acordeonul. De asemenea mai este coregrafie, arta teatrală și pictura. Tinerii sunt preponderent beneficiarii școlii de arte. Printre elevii instituției există și reprezentanți ai comunității de romi și minorități etnice, precum și ai confesiunilor religioase.

Biblioteca este frecventată de toate categorii sociale. După implementarea proiectului „Novateca”, prin intermediul căruia bibliotecile au beneficiat de computere, mai multe persoane care nu au computer acasă vin la biblioteca să vorbească prin skype sau să caute în internet informația de care au nevoie.

Tinerii, dar și celelalte categorii de populație își pot petrece timpul liber în **parcul de agrement** cu teren de joacă pentru copii. În parc este accesibil Wi Fi gratuit.

Putem spune că la moment locuitorii comunei Cărpineni, sunt avantajați în raport cu alte comunități rurale din Moldova, fiindcă au acces la mai multe **servicii medicale**, fără ca să se deplaseze în centrul raional. Serviciile medicale sunt prestate de IMSP Spitalul Cărpineni, de Centrul de Sănătate Cărpineni, un oficiu de sănătate în s. Horjești și patru farmacii. Spitalul și Centrul de Sănătate Cărpineni deservesc locuitori și din alte localități. Spitalul dispune de patru secții specializate: terapie, chirurgie, maternitate și pediatrie și are capacitatea este de 80 de paturi. Instituția acordă asistență medicală la o populație de 30 de mii de oameni din raionul Hâncești. De menționat că persoanele din familiile sărace, tinerii și pers. din familii cu 3 și mai mulți copii sunt cele mai bolnave, fiind în top cu patologii de hipertensiune arterială, hepatite, diabet zaharat și cardiovasculare. **Spitalul oferă locuri de muncă** pentru 127 de persoane, dintre care 15 medici, 58 de asistente medicale și personal auxiliar. În 2010-2011 a fost construit drum de acces din asfalt spre spital și a fost pavată ograda Spitalului și amenajată o parcare pentru această instituție, de asemenea în anul 2015 au fost renovate două secții cel mai des solicitate – terapie și pediatrie. Spitalul are sistem de încălzire, rețea de aprovizionare cu apă și sistem de canalizare. În plus, printr-un grant de la Uniunea Europeană, instituția a reușit să-și asigure încălzirea prin intermediul bateriilor solare. Drept urmare, consumul de gaze naturale s-a redus cu circa 30 la sută. Există însă și o incertitudine față de statutul spitalului din Cărpineni. La nivel național există tendința ca într-un raion să nu fie mai mult de un spital. Poate din această cauză spitalul întâmpină dificultăți la capitolul medici de familie, dar și la utilaj medical.

Fiind localitatea rurală cea mai mare din raion Cărpineni se confruntă și cu un număr mare de potențiali beneficiari de **asistență socială**. Ultimile date prezentate de asistența socială arată că beneficiari de ajutor social sunt 372 persoane, iar beneficiari de ajutor material - 67. Dintre categoriile cele mai vulnerabile se numără persoanele ținute la pat. Pentru aceasta categorie au fost acordate pe comuna Cărpineni 7 unități de asistenți personali, angajați oficial.

La nivel de comună **serviciile de asistență socială sunt prestate 3 asistenți și 6 lucrători sociali**. Numărul existent al lucrătorilor sociali nu permite acoperirea cu servicii de îngrijire la domiciliu a tuturor persoanelor în etate ce necesită îngrijire. Din cele peste 90 persoane în etate singuratice ce necesită îngrijire beneficiază de îngrijire la domiciliu 62 persoane, în conformitate cu regulamentul privind numărul de persoane ce poate fi deservit de un lucrător social. **Cca. 30 bătrâni singuratici** mai au nevoie de serviciul de îngrijire la domiciliu.

Persoanele cu dizabilități beneficiază în egală măsură de serviciile de asistență socială existente în comună.

	Total	Femei	Bărbați	Copii
1.1.Persoanele cu dezabilități inclusiv	412	175	212	25
# Persoanele cu dezabilități fizice				
# Persoanele cu dezabilități mentale				
Inclusiv persoanele cu dezabilități grave (care nu pot supraviețui fără ajutorul extern)	75			
1.2.Persoane in etate	1808			
# inclusiv persoanele în etate singuratice	129			
1.3.Membrii familiilor cu 3 și mai mulți copii	162			
1.4.Membrii familiilor monoparentale (inclusiv cu părinți plecați la munci)	53	49	4	
# inclusiv familii conduse de femei				
# Familii cu copii lăsați în grija rudelor, statului				
1.5. Etnie romă	229	82	69	78

În localitate mai activează și o **școală-internat** în care se mai află cca. 70 copii. Conform reformei în sistemul rezidențial școlile-internat din Moldova urmează să fie închise/reorganizate, iar copiii de acolo întorși în familie. Acolo unde nu este posibil copiii vor fi plasați în servicii de Asistență Parentală Profesionistă (APP) sau Case de Copii de Tip Familial (CCTF). Cu toate acestea la nivelul comunei activează doar un serviciu de CCTF în s. Horjești.

În c. Cărpineni funcționează **Centrul de Reintegrare Socială a Tinerilor „Amigo”**, fondat în anul 2005 prin intermediul proiectului “Oportunități mai bune pentru Tineri și Femei”. Centrul activează în domeniul reintegrării social-profesionale a tinerilor din familii vulnerabile și formarea deprinderilor individuale de viață. Începând cu 2016 centru a trecut în gestiunea Consiliului Raional, iar la moment aici sunt plasați 12 tineri din familii vulnerabile din raion.

Mai există un **serviciu de Cantină Socială** prestat de Biserica Baptistă. Aici, de luni pînă Joi 30-35 persoane în etate beneficiază de o masă caldă. Biserica Baptistă mai organizează la Cantină și activități pentru copiii din familii vulnerabile, inclusiv o tabără de vară.

Serviciile existente în comună acoperă doar parțial necesitățile în acest domeniu. Se simte acut lipsa serviciilor de consiliere și plasament pentru victimele violenței în familie. În comună nu există un serviciu de consiliere psihologică, iar singurul psiholog este angajat doar la Liceu. În afară de serviciile oferite la Cantina Socială a Bisericii Baptiste, nu sunt servicii comunitare de zi și nici plasament pentru copiii din familii vulnerabile și copiii cu dizabilități. Există doar un centru de resurse pentru copiii cu CES ce frecventează liceul.

3.4. Infrastructura tehnico-edilitară și Servicii Comunale

Comuna Cărpineni are o rețea diversificată de infrastructură de servicii comunale. Locuitorii au acces la așa servicii precum: iluminatul public, aprovizionarea cu apă și evacuarea deșeurilor.

Conform unui sondaj efectuat de APL printre locuitorii majoritatea a spus că în primul rând e nevoie de apă. Din totalul de 3900 gospodării cca. **1550 sunt conectate la apeduct (cc.40%)**, din num. instituțiilor publice cca. 80%. Rețeaua de apeduct de a fost dezvoltată, în perioada 2013-2016, când au fost construiți 60 km de apeduct care asigură accesul la servicii de apă de calitate la circa 4200 locuitori. Aceasta fost posibilă doar cu asistența financiară a Agenția Elvețiană pentru Apă și Sanitație ApaSan, Fundației SKAT Elveția,

Biroului de Coordonare a cooperării Tehnice a Austriei ADA, Fondului Ecologic Național, Fondului de Investiții Sociale din Moldova, Consiliului Raional Hîncești, Consiliului Local Cărpineni și cu implicarea activă a cetățenilor din localitate. În total rețeaua de apeduct se întinde pe o lungime de 78 km.

Cele 78 km de apeduct, fiind un traseu foarte lung, totuși nu asigură acces în egală măsură pentru locuitorii din toate sectoarele. Un proiect în desfășurare la moment, cu suportul SDC, va asigura accesul la apă potabilă pentru locuitorii **sectoarelor Bucos, Topor și Vărzăreasca**. Din instituții publice urmează să fie conectate la apeduct grădinița “Topor” și școala primară.

Lungimea **drumurilor locale** este de 118 km din care 34 km cu suprafață rigidă (12 km asfaltați și 22 km variantă albă). Circa 80 km sau 72 % din drumurile locale sunt într-o stare nesatisfăcătoare. Drumul cu o lungime de 7 km dintre Cărpineni și Horjești are acoperire rigidă și este în stare bună.

Este construită și funcțională o **rețea de iluminare stradală de 60 km**, pe care se achită consumul lunar în valoare de 15 mii lei. APL își propune pînă în 2020 să finalizeze restul porțiunii neiluminate de 58 km.

Nu există o rețea centralizată de canalizare.

La capitoul **salubritate** Întreprinderea Municipală are înregistrate 195 contracte cu persoane fizice și 50 – persoane juridice. De asemenea, ÎM are contract cu primăria pentru evacuarea deșeurilor din spațiul public și lichidarea gunoiștelor. Dintr-un proiect de cooperare transfrontalieră în vara 2016 urmează să fie procurată o autopseală pentru evacuarea deșeurilor și 200 containere pentru colectare. Este în proces de elaborare proiectul tehnic pentru amenajarea unei gunoiști cu selectare. La moment deșeurile sunt evacuate la o gunoiște amenajată provizoriu.

Proiectele de **eficiență energetică** sunt o prioritate pentru localitate, iar în ultimii ani mai multe proiecte de acest gen au fost implementate. Au fost construite centrale termice pe biomasă și sisteme de încălzire la instituții publice prin intermediul proiectelor UNDP Moldova: proiectul Energie și Biomasă și FISM. Astfel de centrale au fost construite la CMF Horjești, Gimnaziul Topor, Gimnaziul Horjești și Casa de Cultură Cărpineni. Termoizolarea Instituțiilor Publice este asigurată prin intermediul resurselor Fondului de Eficiență Energetică, este vorba de termoizolarea clădirilor Liceului teoretic “Ștefan Holban” și a Spitalului de circumscripție Cărpineni.

3.5. Management Administrativ și Oportunități de Cooperare Intercomunitară

Capacitatea administrativă a autorităților publice locale este bună, acestea acoperind o parte semnificativă de competențe și atribuții atribuite prin lege. Personalul primăriei este reprezentat de 12 persoane, dintre care 8 femei, ceea ce constituie 78%. Primarul, viceprimarul și Secretarul Consiliului sunt bărbați, Contabilul șef și restul personalului sunt femei. Colectivul primăriei are abilități de a comunica prin e-mail, skype, rețele de socializare.

APL Cărpineni își exercită competențele și atribuțiile conform domeniilor legal atribuite. Primăria comunei dispune de sediu propriu cu suprafață totală de 279 m2, spațiu insuficient pentru activitatea funcționarilor primăriei și aleșilor locali. Dotarea cu echipamente tehnice este suficientă. Ședințele consiliului comunal sunt transmise on-line în direct pe pagina de facebook a primăriei. Clădirea administrației locale este cu un nivel și are acces pentru persoanele cu nevoi speciale prin amenajarea unei rampe de acces. Accesul la internet se asigură prin conectarea hard de tip DSL, este asigurată și conexiunea prin Wi-Fi. Primăria comunei dispune de o adresă electronică și anume primaria.carpineni@gmail.com Sediul primăriei este dotat cu infrastructura de asigurare cu apă, energie electrică și termică, nu dispune de canalizare și grup sanitar.

Din totalul de venituri de 7 622 533 lei, 3 010 546 sunt venituri impozitate pe venit, impozit funciar, taxe și plăți și mijloace speciale. Transferuri de la alt buget, transferuri cu destinație specială și mijloace încasate de la alte bugete constituie 4 611 987 lei. Doar o parte mică din veniturile proprii și au fost cheltuite la implementarea proiectelor. Cea mai mare parte este destinată plăților salariale, plata mărfurilor și serviciilor, deplasări și ajutoare pentru populație.

Una din **problemele APL Cărpineni** este lipsa unei săli proprii pentru organizarea ședințelor Consiliului Local. De obicei, ședințele CL se organizează în incinta Casei de Cultură, la etajul II. Această situație influențează negativ participarea cetățenilor în procesele decizionale ale APL, cu atât mai mult a persoanelor cu dizabilități, în etate, cu mobilitate scăzută, a părinților cu copii mici care pentru a participa în procesele decizionale trebuie să se deplaseze în diferite locații. Femeile sunt reprezentate în număr de 5 persoane în consiliul local (21%), confesiunile religioase sunt reprezentate de 2 bapțiști, consilieri din familii numeroase sunt 2. Tineri cu vârsta până la 25 de ani și persoane din familii monoparentale nu sunt în APL. Persoanele sărace, cu dizabilități, din familii monoparentale și romii nu au candidat la funcții electice.

APL Cărpineni, împreună cu primăriile învecinate au implementat în comun proiecte de reparația drumurilor și de dezvoltare regională, precum și activități ecologice și activități sportive. Este **funcțional** deja **serviciul intercomunitar de pompieri** Cărpineni-Mingir-Voinescu-Negrea. Satul de reședință a serviciului – Cărpineni. La moment sunt în examinare câteva inițiative de cooperare inter-comunitară și se planifică pentru următorii ani câteva proiecte bazate pe CIC pentru rezolvarea în comun a problemelor locale (salubritate și amenajare, asigurare cu apă, procesare produse agricole). Printre acestea se numără:

- I. crearea serviciului intercomunitar de evacuare și depozitare a deșeurilor împreună cu satele Mingir-Voinescu-Negrea;
- II. crearea serviciului intercomunitar de aprovizionare cu apă potabilă cu participarea localităților Mingir și Voinescu;
- III. crearea infrastructurii post recoltare de procesare legumelor prin construcția frigiderului cu capacitate de 1000 tone cu participarea localităților Mingir și Crasnoarmescoe.

În toate aceste inițiative de cooperare inter – comunitară localitatea de reședință a serviciilor este Cărpineni.

În calitate de platforme pentru integrarea drepturilor omului este folosită **metoda de "ascultare a cetățenilor"** și luare a măsurilor pentru rezolvarea problemelor specifice diferitor grupuri și categorii sociale de populație. În acest scop, se organizează grupuri de consilieri care merg prin sat, discută cu cetățenii, colectează întrebările și solicitările acestora, în baza cărora se editează foi volante cu răspunsuri la întrebările colectate de la cetățeni, apoi foile volante sunt distribuite prin sat. Este o metodă prin care cetățenii sânt întrebați, consultați vizavi de viața în comunitate și problemele întâmpinate, fiind trezit și stimulat interesul de participare a cetățenilor în procesul decizional local.

Cooperarea strânsă cu donatorii externi a adus în ultimii ani mai bine de 40 proiecte în comunitate. Putem aici menționa cooperarea cu USAID, UNDP, SDC, NDI, FISM, Fundația Soros Moldova, SEAM Franța, ADA Austria, SKAT Elveția ș.a. Sursele financiare atrase prin colaborarea cu acești donatori au fost orientate spre aprovizionarea cu apă potabilă, proiecte în domeniul biomasei, și de infrastructură socială. Există un acord de înfrățire cu primăria comunei Miroslava, jud. Iași, România. La nivelul administrației publice locale au existat acțiuni de cooperare realizate în comun cu primăriile din vecinătate la reparația drumurilor, activități ecologice, implementarea unor proiecte de dezvoltare regională, desfășurarea unor activități sportive.

3.6. Probleme Prioritare de Rezolvat până în 2020

Evaluarea complexă a situației existente și dezbateră diagnosticului cu Grupul Local de Inițiativă au evidențiat următoarele cele mai presante și prioritare probleme ale comunei Cărpineni, care necesită a fi rezolvate până la sfârșitul anului 2020:

- Lipsa rețelei de canalizare
- Asigurarea accesului la apă potabilă pentru toți locuitorii comunei
- Starea precară a rețelei de drumuri
- Colectarea deșeurilor și amenajarea gunoiștei cu selectare
- Locuri de muncă bine plătite insuficiente
- Migrația forței de muncă
- Sector economic de producere și prelucrare insuficient dezvoltat
- Asigurarea accesului la educația preșcolară pentru toți copiii din comună
- Asigurarea accesului la serviciul de iluminare stradală pentru toți locuitorii
- Lipsa serviciului comunitar pentru copiii din familii vulnerabile și cu dizabilități
- Lipsa unui serviciu comunitar de consiliere psihologică
- Adaptarea arhitecturală a clădirilor publice pentru accesul persoanelor cu dizabilități

3.7. Analiza SWOT

Puncte tari	Oportunități
• Dinamică demografică pozitivă și cea mai mare localitate rurală din raionul Hîncești• Gamă largă de servicii comunale, educaționale, culturale, de sănătate• Economie diversificată cu tendințe de dezvoltare și potențial mare economic• Management administrativ bun• Participare activă în proiecte prin cooperare strinsă cu comunitatea donatorilor externi prezenți în Moldova• Implementarea mai multor proiecte în domeniul asigurării instituțiilor publice cu energie alternativă• Constituirea Asociației Băștinașilor	• Cooperarea în continuare cu partenerii externi pentru extinderea rețelei de apeduct• Atragerea băștinașilor plecați în dezvoltarea comunei• Identificarea surselor din programe de stat și de la donatorii externi pentru construcția rețelelor de canalizare• Măsuri de facilitare economică pentru investitori
Puncte slabe	Pericole
• Neacoperirea totală a populației cu serviciul de aprovizionare cu apă• Rețeaua de drumuri în stare nesatisfăcătoare• Lipsa sistemului de canalizare• Acoperirea parțială cu servicii de asistență socială, inclusiv lipsa serviciului de consiliere psihologică• Rata mare a populației activă economic angajată neoficială• Majoritatea clădirilor publice cu II etaje – cu bariere de acces pentru persoane cu necesități speciale	• Instabilitate politică și economică la nivel național;• Scăderea remitențelor pe fondul instabilității din UE și recesiunii economice din Federația Rusă• Migrația forței de muncă• Influența politicului asupra activității instituțiilor locale și a oamenilor• Scăderea productivității în agricultură din cauza condițiilor climaterice extreme

4. Obiective și Priorități

Viziunea "CĂRPINENI 2020"

Comuna Cărpineni este o localitate: modernă și dezvoltată, în care femeile, bărbații și copiii, inclusiv din grupurile vulnerabile, au o calitate de viață înaltă; cu o economie diversificată și dezvoltată, locuri de muncă bine plătite și cu cetățeni și băștinași plecați, implicați activ în procesul de dezvoltare locală.

Către anul 2020 comuna Cărpineni va fi o localitate:

- Atractivă pentru revenirea în comunitate a absolvenților specialiști
- Atractivă pentru mediul de afaceri prin crearea centrului de business Cărpineni CBC
- Accesul mediului de afaceri la servicii de calitate la prețuri mai mici, prin intermediul CBC
- Accesul mediului de afaceri la resurse de creditare ieftine
- Facilitarea start-up-urilor prin accesul la consultanța de deschidere și gestionare a afacerilor
- Facilitarea start-up-urilor prin accesul gratis la spațiu pentru producere în cadrul CBC
- Oportunități și șanse egale de viață pentru toate categoriile sociale de locuitori
- Iluminată și alimentată cu apă potabilă în totalitate
- Cu o industrie ușoară în domeniul textilelor și industrie de prelucrare agroindustrială
- Cu agricultura cu valoare adăugată înaltă
- Sistem de colectare și depozitare a deșeurilor
- Cu trotuare pe drumurile centrale
- Cu migranți care participă în dezvoltarea locală
- Guvernare mai transparentă
- Cu o bază fiscală consolidată

Pentru atingerea dezideratului dorit, europeanizarea comunei Cărpineni va fi subordonată următoarelor **obiective de dezvoltare:**

Obiective generale	Obiective specifice:
OG I: Valorificarea și perfecționarea potențialului uman, inclusiv a migranților, pentru dezvoltarea localității	OS 1.1: Atragerea investițiilor în dezvoltarea capitalului uman local
	OS 1.2: Consolidarea legăturilor dintre localitate și comunitatea băștinașilor
	OS 1.3: Creșterea capacităților Asociației băștinașilor din Cărpineni
	OS 1.4: Implicarea migranților băștinași în dezvoltarea locală, prin transferul experienței dobândite în urma activităților și deprinderilor la locul de muncă de peste hotare.
	OS 1.5: Accesul potențialului uman la servicii calitative de consultanță în domeniul creării și gestionării afacerilor prin crearea CBC
OG II: Asigurarea premiselor necesare pentru o activitate economică dinamică și competitivă	OS. 2. 1: Crearea Centrului de Business Cărpineni
	OS. 2.2: Asigurarea premiselor pentru dezvoltarea sectorului agricol
	OS. 2.3: Diversificarea economiei locale prin sprijinirea activităților neagricole în mediul rural
	OS. 2.4: Promovarea potențialului investițional local și atragerea investițiilor

Obiective generale	Obiective specifice:
	străine
	OS. 2. 5: Accesul bussinessului la spații gratuite pentru dezvoltarea afacerilor în cadrul CBC
	OS. 2. 6: Accesul mediului de afaceri la servicii de calitate la prețuri mai mici, prin intermediul CBC
	OS. 2. 7: Accesul mediului de afaceri la resurse de creditare ieftine
OG III: Prestarea unei game de servicii publice de calitate	OS. 3.1 Asigurarea accesului tuturor păturilor sociale la o infrastructura edilitară și servicii comunale de calitate
	OS. 3.2 Prestarea calitativă a serviciilor de protecție civilă, sănătate și educaționale
	OS. 3.3 Acoperirea necesităților de servicii privind protecția socială
	OS. 3.4 Dezvoltarea serviciilor de agrement, cultură și sport
OG IV: Asigurarea unui act de guvernare locală calitativă	OS. 4.1: Consolidarea capacităților instituționale a primăriei
	OS. 4.2: Prestarea unor servicii calitative și eficiente populației comunei
	OS. 4.3: Consolidarea bazei fiscale și capacității financiare a primăriei
	OS. 4.4: Asigurarea transparenței locale prin informarea cetățenilor

4.1 Obiective de dezvoltare

Obiectiv Strategic I: Valorificarea și perfecționarea potențialului uman, inclusiv a migranților, pentru dezvoltarea localității

Probleme abordate:

- Șanse reduse de a se stabili în localitate pentru tinerii specialiști, perspectiva valorificării studiilor superioare și integrării sociale nu este una clară;
- Participarea slabă a locuitorilor și a bastinașilor plecați în dezvoltarea satului;
- Implicarea slabă a tinerilor, în diverse activități publice;
- Migranții nu sunt informați suficient despre problemele satului și nu sunt consultați în deciziile cu impact major;
- Asociația băștinașilor nu are experiența necesară în organizarea și desfășurarea unor activități specifice în domeniul migrației.

Obiectiv specific 1.1: Atragerea investițiilor în dezvoltarea capitalului uman local

Măsura 1.1.1.

- ✓ Crearea unei baze de date a specialiștilor din localitate, a celor plecați peste hotare și a absolvenților

Măsura 1.1.2.

- ✓ Elaborarea unui program de dezvoltare profesională a absolvenților locali și a copiilor migranților, axat pe necesitățile locale

Măsura 1.1.3.

- ✓ Crearea serviciilor prietenoase tinerilor locali și a migranților

Obiectiv specific 1.2: Consolidarea legăturilor dintre localitate și comunitatea băștinașilor

Măsura 1.2.1.

- ✓ Actualizarea în permanență a bazei de date a băștinașilor plecați prin colectarea datelor de la instituțiile publice și prin comunicare directă

Măsura 1.2.2.

- ✓ Asigurarea accesului la informație pentru băștinașii plecați prin transmisiunile live a ședințelor publice și actualizarea în permanență a paginii web a primăriei

Măsura 1.2.3.

- ✓ Plasarea a cel puțin 2 evenimente din localitate săptămînal pe pagina de FB a Asociației de Băștinași

Măsura 1.2.4.

- ✓ Consultarea opiniei băștinașilor privind procesul decizional local prin organizarea sondajelor online pe pagina de FB a Asociației de Băștinași și a primăriei

Obiectivul specific 1.3: Creșterea capacităților Asociației băștinașilor din comuna Cărpineni

Măsura 1.3.1.

- ✓ Extinderea numărului membrilor Asociației cu cel puțin 20-30 membri anual

Măsura 1.3.2.

- ✓ Organizarea a cel puțin unei adunări generale pe an și a ședințelor trimestriale a consiliului de administrare a Asociației

Măsura 1.3.3.

- ✓ Organizarea anuală, alături de primărie, a Zilei Diasporei în comună

Măsura 1.3.4.

- ✓ Implementarea a cel puțin 2 inițiative comunitare, inclusiv una împreună cu APL

Obiectivul specific 1.4: Implicarea migranților băștinași în dezvoltarea locală, prin transferul experienței dobîndite în urma activităților și deprinderilor la locul de muncă de peste hotare.

Măsura 1.4.1.

- ✓ Aplicarea la programul Bursa pentru Acasă a cel puțin a unui specialist (migrant) din fiecare domeniu de afaceri din Cărpineni anual

Obiectivul specific 1.5: Accesul potențialului uman la servicii calitative de consultanță în domeniul creării și gestionării afacerilor prin crearea CBC

Măsura 1.5.1.

- ✓ Prin programul Primăriei pentru Creșterea Economică, finanțat de UE în localitate se va crea Centrul de Business Cărpineni CBC. În cadrul CBC se va regăsi compania de consultanță care va oferi

servicii calitative la preț redus în domeniul contabilității fiscale, inițierii, gestionării afacerii. Accesul la serviciile de consultanță vor avea toți locuitorii zonei Cărpineni.

Obiectiv Strategic II: Asigurarea premiselor necesare pentru o activitate economică dinamică și competitivă

Probleme abordate:

- Terenurile agricole sunt caracterizate printr-o parcelare excesivă, ceea ce generează costurile mari pentru prelucrarea acestora;
- Atât lipsa tehnologiilor agricole performante, cât și prețurile mici a producției agricole, diminuează profitabilitatea activității agricultorilor;
- În localitate există active imobiliare nevalorificate (terenuri, clădiri), cu un potențial enorm de dezvoltare;
- Sectorul IMM este insuficient dezvoltat, din cauza abilităților antreprenoriale slab dezvoltate a populației;
- Existența unei sonde de apă minerală nevalorificată, ce permite crearea unei întreprinderi de îmbuteliere a apei;
- Lipsa unei zone de agrement pentru copii și tineret, precum și unei săli polivalente de sport;
- Lipsa unei case de ceremonii, unităților de cazare și de alimentație publică.

Obiectiv specific 2.1: Crearea Centrului de Business Cărpineni

Măsura 2.1.1

- ✓ Primăria com. Cărpineni va aplica la programul Primăriei pentru Creșterea Economică cu scopul de a obține resurse financiare necesare pentru construcția CBC.

Măsura 2.1.2

- ✓ Primăria se va adresa cu demers Ministerului Educației cu scopul de a transmite în proprietate UAT Cărpineni proprietățile ce au aparținut Școlii Profesionale Cărpineni, scopul final fiind crearea CBC în incinta încăperilor fostei Școli Profesionale.

Obiectiv specific 2.2: Asigurarea premiselor pentru dezvoltarea sectorului agricol

Măsura 2.2.1

- ✓ Consolidare terenurilor agricole și utilizarea tehnologiilor agricole performante No-Till și Mini-Till

Măsura 2.2.2

- ✓ Informarea despre oportunitățile de finanțare/programe de finanțare externă pentru sectorul agricol

Măsura 2.2.3

- ✓ Construcția unui frigider pentru depozitarea producției agricole

Măsura 2.2.4

- ✓ Deschiderea unei uscătorii de fructe

Măsura 2.2.5

- ✓ Dezvoltarea unui brand local pentru produsele agricole

Obiectiv specific 2.3: Diversificarea economiei locale prin sprijinirea activităților neagricole în mediul rural

Măsura 2.3.1

- ✓ Deschiderea unui atelier de cusătorie/croitorie, cizmărie

Măsura 2.3.2

- ✓ Crearea de parteneriate /asociații / clusterelor economice/ grupuri de producători / lanțurilor valorice (fermieri/procesatori și comercianți)

Măsura 2.3.3

- ✓ Crearea unei zone de odihnă și agrement pentru copii și tineret

Măsura 2.3.4

- ✓ Deschiderea unei case de ceremonii, unităților de cazare și alimentație publică (hotel și agropensiuni pentru festivalul local)

Măsura 2.3.5

- ✓ Dezvoltarea meșteșugurilor populare

Măsura 2.3.6

- ✓ Lansare unei săli polivalente de sport

Măsura 2.3.7

- ✓ Crearea întreprinderii de îmbuteliere a apelor de izvor

Măsura 2.3.8

- ✓ Crearea unui atelier de producere a jucăriilor pentru copii

Obiectiv specific 2.4: Promovarea potențialului investițional local și atragerea investițiilor străine

Măsura 2.4.1

- ✓ Organizarea trainingurilor, instruire și susținere a persoanelor interesate în domeniul afacerilor și informarea acestora privind oportunitățile de finanțare

Măsura 2.4.2

- ✓ Revitalizarea activității Asociației locale de Economii și Împrumuturi AEÎ

Măsura 2.4.3

- ✓ Crearea Clubului agenților economici și oamenilor de afaceri ca structură de comunicare, dezvoltare și agrement

Măsura 2.4.4

- ✓ Încurajarea colaborării între școala profesională și agenții economici, pentru inițierea activității de inovare și cercetare aplicativă/practică

Măsura 2.4.5

- ✓ Crearea unei baze de date privind potențialul investițional al localității

Măsura 2.4.6

- ✓ Elaborarea Ghidului investițional al satului Cărpineni

Obiectiv specific 2.5: Accesul bussinessului la spații gratuite pentru dezvoltarea afacerilor în cadrul CBC

Măsura 2.5.1

- ✓ Centrul de bussiness va fi prevăzut cu spații de minim 1500 m² ce vor fi alocate gratuit pentru start-up-uri și bussiness existent care urmărește dezvoltarea spectrului de servicii sau diversificarea produselor ale afacerilor existente, mărirea ciclului de producere.

Obiectiv specific 2.6: Accesul mediului de afaceri la servicii de calitate la prețuri mai mici, prin intermediul CBC

Măsura 2.6.1

- ✓ În cadrul CBC va activa și Centrul de Consultare și Oferire a serviciilor de contabilitate fiscală, servicii juridice în domeniul Codului Muncii, creării și administrării afacerilor la prețuri reduse prin concentrarea într-o întreprindere a contabililor din localitate, astfel obținând concentrarea specialiștilor performanți cu specializare îngustă, ceea ce va duce la posibilitatea oferirii acestor servicii la mai mulți beneficiari concoment

Obiectiv specific 2.7: Accesul mediului de afaceri la resurse de creditare ieftine

Măsura 2.7.1

- ✓ Programul Primării pentru Creșterea Economică are ca scop facilitarea accesului mediului de afaceri la resurse de creditare ieftine. În acest sens, Primăria com. Cărpineni va înainta propunere de proiect care va conține și obiectivul specific -Refinanțarea Asociației de Creditare și Împrumut din Cărpineni cu scopul de a obține „bani ieftini” pentru mediul de afaceri local

Obiectiv Strategic III: Prestarea unei game de servicii publice de calitate

Probleme abordate:

- Nu este asigurat accesul la serviciul centralizat de aprovizionare cu apă pentru toți locuitorii comunei;
- În localitate nu există rețele de canalizare centralizată;
- Întreprinderea Municipală are puține contracte cu persoane fizice pentru colectarea și evacuarea deșeurilor;
- Starea proastă a drumurilor este un impediment major pentru deplasarea locuitorilor, în special a copiilor mai ales pe perioada rece a anului;
- Serviciul de iluminare stradală nu este accesibil pentru toți locuitorii comunei;
- Se simte acut nevoia instituirii unui serviciu comunitar pentru copiii din familii vulnerabile și cu dizabilități;
- Un serviciu comunitar de consiliere psihologică este nesar de oferit ;
- Clădirile publice nu sunt adaptate arhitectural a pentru a oferi accesul persoanelor cu dificultăți în deplasare.

Obiectiv specific 3.1: Asigurarea accesului tuturor păturilor sociale, inclusiv a migranților, la o infrastructura edilitară și servicii comunale de calitate

Măsura 3.1.1

- ✓ Identificarea unei noi surse de apă pentru construcția unei fântini arteziene

Măsura 3.1.2

- ✓ Organizarea campaniilor de informare privind argumentarea tariful la apă

Măsura 3.1.3

- ✓ Construcția pînă în 2018 a apeductelor în sectoarele: Bucos, Vărzăreasca, Topor

Măsura 3.1.4

- ✓ Atingerea numărului de 1000 contracte cu persoane fizice la evacuarea deșeurilor către 2020

Măsura 3.1.5

- ✓ Divizarea personalului ÎM antrenat în: a)colectarea și evacuarea deșeurilor și b)amenajarea teritoriului

Măsura 3.1.6

- ✓ Procurarea unui autogreider pentru profilarea drumurilor

Măsura 3.1.7

- ✓ Procurarea compactorului de 3,5t. pentru efectuarea lucrărilor de asfaltare

Măsura 3.1.8

- ✓ Obținerea licenței la ÎM pentru efectuarea lucrărilor de construcție și reparație drumuri

Măsura 3.1.9

- ✓ Amenajarea parcului central de 16 ha pînă în 2020

Măsura 3.1.10

- ✓ Sădirea gazonului cu construcția sistemului de irigare automat pe str. Independenței pînă în 2017

Măsura 3.1.11

- ✓ Construcția a 20 km de trotuare pînă în 2020

Măsura 3.1.12

- ✓ Extinderea rețelei de iluminare stradală cu încă 50km pînă în 2020

Măsura 3.1.13

- ✓ Crearea parcului de panouri fotovoltaice cu puterea de 600 kw

Măsura 3.1.14

- ✓ Instalarea unei hidro-turbine la ecluzele râulețului Lăpușnița

Obiectivul specific 3.2. Prestarea calitativă a serviciilor de protecție civilă, sănătate și educaționale

Măsura 3.2.1

- ✓ Asigurarea tuturor instituțiilor educaționale și de învățămînt cu apă și canalizare

Măsura 3.2.2

Atragerea tinerilor specialiști în instituțiile educaționale din localitate

Măsura 3.2.3

- ✓ Asigurarea accesului la educația preșcolară pentru toți copiii din comună

Măsura 3.2.4

- ✓ Amenajarea și dotarea sălilor de sport la grădinițele Andrieș și Lăpușnița

Măsura 3.2.5

- ✓ Conectarea la canalizare a gimnaziului Horjești

Măsura 3.2.6

- ✓ Lucrări de modernizare a Postului de Pompieri Voluntari.

Obiectivul specific 3.3 Acoperirea necesităților de servicii privind protecția socială

Măsura 3.3.1

- ✓ Instituirea serviciului comunitar de consiliere psihologică

Măsura 3.3.2

- ✓ Crearea serviciului comunitar multifuncțional de zi pentru copii din mediul vulnerabil și copii cu dizabilități pe teritoriul școlii-internat

Măsura 3.3.3

- ✓ Preluarea experienței băștinașilor plecați în prestarea serviciului de îngrijire a persoanelor în etate

Măsura 3.3.4

- ✓ Promovarea serviciilor de APP și CCTF prin campanii de informare

Măsura 3.3.5

- ✓ Consolidarea conlucrării APL, asistenței sociale și instituțiilor educaționale cu Centrul Social al bisericii baptiste

Obiectivul specific 3.4 Dezvoltarea serviciilor de agrement, cultură și sport

Măsura 3.4.1

- ✓ Atragerea surselor/ investițiilor pentru construirea unui complex sportiv

Măsura 3.4.2

Dezvoltarea unui plan de acțiuni privind petrecerea activităților sportive în localitate

Măsura 3.4.3

- ✓ Diversificarea gamei de servicii culturale: Festivalul meșteșugurilor, Festivalul apei, dezvoltarea muzeul satului, precum și restabilirea festivalului „Condurașul de cristal”

Măsura 3.4.4

- ✓ Promovarea localității și atragerea turiștilor în baza de odihnă existentă

Obiectiv Strategic IV: Asigurarea unui act de guvernare locală calitativă

Probleme abordate:

- Ponderea majoritară a transferurilor în structura veniturilor bugetului local
- Clădirea primăriei nu oferă spațiul necesar și adecvat pentru exercitarea funcțiilor specialiștilor și desfășurarea a ședințelor publice
- Populația nu cunoaște pe deplin despre rolul său și oportunitatea de a lua parte activ în procesul de luare a deciziilor
- Nu este valorificat pe deplin potențialul de Cooperare InterComunitară
- Lipsa programelor de instruire pe loc a consilierilor locali

Obiectiv specific 4.1: Consolidarea capacităților instituționale a primăriei

Măsura 4.1.1

- ✓ Participarea funcționarilor publici la cel puțin 2 instruiți de creștere a calificării pe an

Măsura 4.1.2

- ✓ Sporirea capacităților organizatorice și de planificare strategică prin actualizarea anuală a setului de documente necesare, monitorizarea implementării strategiei

Măsura 4.1.3

- ✓ Consolidarea capacității de relaționare prin participarea în Cooperare InterComunitară de depozitare a deșeurilor, de aprovizionare cu apă potabilă, cu localitățile Mingir-Voinescu-Negrea

Obiectiv specific 4.2: Prestarea unor servicii calitative și eficiente populației comunei

Măsura 4.2.1

- ✓ Revitalizarea și diseminarea informațiilor privind serviciile oferite de ghișeul unic

Măsura 4.2.2

- ✓ Consolidarea practicii de oferire a consultațiilor privind serviciile publice de către funcționari și specialiști prin mediul online

Măsura 4.2.3

- ✓ Consolidarea relațiilor de parteneriat între APL și ONG locale, grupuri de tineri și grupuri de inițiativă

Măsura 4.2.4

- ✓ Schimbarea sediului primăriei într-o nouă locație, ce ar asigura spațiul necesar și adecvat pentru exercitarea funcțiilor specialiștilor și desfășurarea a ședințelor publice

Obiectiv specific 4.3: Creșterea capacității managementului financiar al APL

Măsura 4.3.1

- ✓ Consolidarea bazei fiscale a primăriei

Măsura 4.3.2

- ✓ Creșterea veniturilor proprii cu pînă la 25% pînă în 2020

Măsura 4.3.3

- ✓ Creșterea capacității de management al proiectelor prin depunerea spre finanțare a cel puțin 8 propuneri de proiect anual

Obiectiv specific 4.4: Asigurarea transparenței locale prin informarea cetățenilor

Măsura 4.4.1

- ✓ Instalarea și utilizarea sistemului de difuzoare stradale

Măsura 4.4.2

- ✓ Editarea unui ziar local

Măsura 4.4.3

- ✓ Amenajarea unui centru de resurse media

4.2 Planul de Acțiuni

Obiectiv general I: Valorificarea și perfecționarea potențialului uman, inclusiv a migranților, pentru dezvoltarea localității

Obiective specifice	Măsuri	Termen de realizare	Responsabil	Rezultat așteptat	Cost estimativ	Sursa de Finanțare
Obiectiv Specific 1.1 Atragerea investițiilor în dezvoltarea capitalului uman local	Crearea unei baze de date a specialiștilor din localitate, a celor plecați peste hotare și a absolvenților	2017	APL, ONG, Instituții de învățământ	Baza de date creată	500	Buget local
	Elaborarea unui program de dezvoltare profesională a absolvenților locali și a copiilor migranților, axat pe necesitățile locale	2017-2018	Instituții de învățământ ONG,	Program de dezvoltare profesională elaborat		
	Crearea serviciilor prietenoase tinerilor locali și a migranților	2017-2018	APL, ONG	Acces creat pentru tineri și migranți la servicii locale		
Obiectiv Specific 1.2 Consolidarea legăturilor dintre localitate și comunitatea băștinașilor	Actualizarea în permanență a bazei de date a băștinașilor plecați prin colectarea datelor de la instituțiile publice și prin comunicare directă.	Anual	APL, Asociația de Băștinași	Bază de date a băștinașilor actualizată		
	Asigurarea accesului la informație pentru băștinașii plecați prin transmisiunile live a ședințelor publice și actualizarea în permanență a paginii web a primăriei	2016-2020	APL	Ședințe publice transmise live Pagina web a primăriei actualizată		
	Plasarea a cel puțin 2 evenimente din localitate săptămânal pe pagina de FB a Asociației de Băștinași	2016-2020	Asociația de Băștinași	Cel puțin 2 evenimente din localitate plasate săptămânal pe pagina de FB a		

				Asociației de Băștinași		
	Consultarea opiniei băștinașilor privind procesul decizional local prin organizarea sondajelor online pe pagina de FB a Asociației de Băștinași și a primăriei	2016-2020	APL, Asociația de Băștinași	Sondaje online organizate Cetățeni, inclusiv băștinași plecați informați și consultați		
Obiectiv Specific 1.3 Creșterea capacităților Asociației băștinașilor din comuna Cărpineni	Extinderea numărului membrilor Asociației cu cel puțin 20-30 membri anual	2016-2020	Asociația de Băștinași	Asociația de Băștinași cu un număr mai mare de membri Consolidarea Asociației de Băștinași		
	Organizarea a cel puțin unei adunări generale pe an și a ședințelor trimestriale a consiliului de administrare a Asociației	2016-2020	Asociația de Băștinași	O adunare generală pe an organizată 4 ședințe trimestriale anual organizate		
	Organizarea anuală, alături de primărie, a Zilei Diasporei în comună	Anual	APL, Asociația de Băștinași	Ziua Diasporei organizată anual în luna august		
	Implementarea a cel puțin 2 inițiative comunitare, inclusiv una împreună cu APL	Anual	Asociația de Băștinași, APL	Proiecte comune a primăriei cu Asociația de Băștinași implementate		

Obiectivul general II: Asigurarea premiselor necesare pentru o activitate economică dinamică și competitivă

Obiectiv Specific 2.1 Asigurarea premiselor pentru dezvoltarea sectorului agricol	Măsură 2.1.1 Consolidare terenurilor agricole și utilizarea tehnologiilor agricole performante No-Till și Mini-Till	2016-2022	APL, ONG, agricultori	Costurilor de prelucrare a pământurilor Randament înalt al terenurilor agricole	-	Agricultori ,donatori

	Măsură 2.1.2 Informarea despre oportunitățile de finanțare/programe de finanțarea externă pentru sectorul agricol	2016-2022	APL, ONG	Nivel de informare înalt Acces liber la finanțări	20000	APL, ONG, Donatori
	Măsură 2.1.3 Construcția unui frigider pentru depozitarea producției agricole	2016-2018	APL, Antreprenori	Facilități pentru păstrarea producției agricole Crearea locurilor noi de muncă	2000000	Investitori, donatori, agenți economici
	Măsură 2.1.4 Deschiderea unei uscătorii de fructe	2018-2019	APL, ONG, Antreprenori	Crearea locurilor noi de muncă Diversificare producției agro-alimentare	2000000	Investitori, donatori, agenți economici
	Măsură 2.1.5 Dezvoltarea unui brand local pentru produsele agricole	2016-2018	APL, ONG, agricultori	Creșterea competitivității micilor producători pe piețele locale și internaționale	100000	Donatori, Buget local
Obiectiv Specific 2.2 Diversificarea economiei locale prin sprijinirea activităților neagricole în mediul rural	Măsură 2.2.1 Deschiderea unui atelier de cusătorie/croitorie, cizmărie	2017-2018	APL, antreprenori	Crearea locurilor noi de muncă Dezvoltarea sectorului de servicii	20000	Donatori, agenți economici
	Măsură 2.2.2 Crearea de parteneriate /asociații / clusterelor economice/ grupuri de producători / lanțurilor valorice (fermier → procesatori →comercianți)	2016-2022	APL, ONG	Creșterea potențialului de producție Accesare de noi piețe de desfacere	-	Agenți economici, Buget local
	Măsură 2.2.3 Crearea unei zone de odihnă și agrement pentru copii și tineret	2016-2022	APL, ONG	Îmbunătățirea calității vieții	100000	Donatori, Buget local, ONG

	Măsură 2.2.4 Deschiderea unei case de ceremonii, unităților de cazare și alimentație publică (hotel și agro-pensiuni pentru festivalul local)	2016-2020	APL, Antreprenori	Condiții pentru cazarea a turiștilor Îmbunătățirea imaginii localității	-	Antreprenori
	Măsură 2.2.5 Dezvoltarea meșteșugurilor populare	Permanent	Meșteșugarii locali	Îmbunătățirea imaginii localității Îmbunătățirea atractivității turistice	-	Meșteșugarii locali, Buget local, ONG
	Măsură 2.2.6 Lansare unei săli polivalente de sport	2016-2020	APL, ONG, antreprenori	Îmbunătățirea calității vieții Îmbunătățirea atitudinii tinerilor față de un mod sănătos de viață	150000	Buget local, ONG, antreprenori
	Măsură 2.2.7 Crearea întreprinderii de îmbuteliere a apelor de izvor	2016-2020	Antreprenori, APL, ONG	Crearea locurilor de muncă	50000	Agenți economici
	Măsură 2.2.8 Crearea unui atelier de producere a jucăriilor pentru copii	2016-2018	Antreprenori, APL, ONG	Crearea locurilor de muncă	300000	Agenți economici, donatori
	Măsură 2.2.9 Crearea unei întreprinderi de asamblare a tractoarelor	2017-2018	Antreprenori, APL, ONG	Crearea locurilor de muncă	5000000	Investitori, Agenți economici
Obiectiv Specific 2.3 Promovarea potențialului investițional local și atragerea investițiilor străine	Măsură 2.3.1 Organizarea trainingurilor, instruire și susținere a persoanelor interesate în domeniul afacerilor și informarea acestora privind oportunitățile de finanțare	Permanent	APL, AO „Șansa ta”	Creșterea numărului de antreprenori Dezvoltarea sectorului IMM	10000	Donatori, Buget local, AO
	Măsură 2.3.2 Revitalizarea activității Asociației locale de Economii și Împrumuturi AEÎ	2016	APL, ONG, asociația ACSA	Împrumuturi accesibile pentru antreprenori	-	Donatori, Buget local, ONG
	Măsură 2.3.3 Crearea Clubului agenților economici și	2016	AE, APL, ONG	Crearea premiselor pentru	-	Agenții economici, Buget

	oamenilor de afaceri ca structură de comunicare, dezvoltare și agrement			constituire clusterelor economice, lanțurilor valorice, grupurilor de producători		local, ONG
	Măsură 2.3.4 Încurajarea colaborării între școala profesională și agenții economici, pentru inițierea activității de inovare și cercetare aplicativă/practică	2016-2022	APL, ONG, AE, școala profesională	Creșterea capacităților practice ale elevilor școlilor • Aplicarea inovațiilor în procesul de producere	-	Buget local, ONG, AE, școala profesională
	Măsură 2.3.5 Crearea și menținerea unei baze de date privind potențialul investițional al localității	2016-2022	APL, ONG	• Informație veridică privind potențialul investițional • Creșterea atractivității investiționale	20000	Buget local, ONG, AE
	Măsură 2.3.6 Elaborarea / actualizarea anuală a Ghidului investițional al satului Cărpineni (actualizare anuală)	2016-2022	APL, ONG	• Creșterea atractivității investiționale	15000	Buget local, ONG, AE

Obiectivul general III: Prestarea unei game de servicii publice de calitate

Obiectiv Specific 3.1 Asigurarea accesului tuturor păturilor sociale, inclusiv a migranților, la o infrastructura edilitară și servicii comunale de calitate	Identificarea unei noi surse de apă pentru construcția unei fântini arteziene	2017-2019	APL	Sursă de apă nouă identificată Fântină arteziană construită, Acces la servicii de apeduct pentru un număr mai mare de		

				populație		
Organizarea campaniilor de informare privind argumentarea tariful la apă	Anual	APL	Consumatori informați, Serviciu de aprovizionare cu apă funcțional			
Construcția pînă în 2018 a apeductelor în sectoarele: Bucos, Vărzăreasca, Topor	2016-2018	APL	Apeducte construite în sectoarele: Bucos, Vărzăreasca, Topor; Acces asigurat al populației, inclusiv a celor vulnerabili la apă de calitate			
Atingerea numărului de 1000 contracte cu persoane fizice la evacurarea deșeurilor către 2020	2016-2020	APL	Serviciu de salubritate consolidat, Cel puțin 1000 contracte cu persoane fizice la evacuarea deșeurilor, Localitate salubră			
Divizarea personalului ÎM antrenat în: a)colectarea și evacuarea deșeurilor și b)amenajarea teritoriului	2017	APL	Servicii de colectarea și evacuarea deșeurilor și de amenajarea teritoriului separate în cadrul ÎM			
Procurarea unui autogreider pentru profilarea drumurilor	2017	APL	Acces la drumuri mai bune	550 000		PNUD/MiDL Asociația de Băștinași

						Buget Local
Procurarea compactorului de 3,5t. pentru efectuarea lucrărilor de asfaltare	2017	APL	Acces la drumuri mai bune			
Obținerea licenței la ÎM pentru efectuarea lucrărilor de construcție și reparație drumuri	2017	APL	Acces la drumuri mai bune			
Amenajarea parcului central de 16 ha pînă în 2020	2018-2020	APL, ONG locale	Acces sporit la o infrastructură de recreare și odihnă mai bună			
Sădirea gazonului cu construcția sistemului de irigare automat pe str. Independenței pînă în 2017	2017	APL	O localitate mai amenajată și mai atractivă			
Construcția a 20 km de trotuare pînă în 2020	2018-2020	APL	O localitate mai amenajată și mai atractivă			
Extinderea rețelei de iluminare stradală cu încă 50km pînă în 2020	2017-2020	APL	Asigurarea condițiilor de deplasare pe timp de noapte pentru cetățeni			
Crearea parcului de panouri fotovoltaice cu puterea de 600 kw	2018-2020	APL	Surse diversificate de alimentare cu energie a localității, Reducerea cheltuielilor pentru energia consumată			
Instalarea unei hidro-turbine la ecluzele râulețului Lăpușnița	2018-2020	APL	Surse diversificate de alimentare cu energie a localității, Reducerea			

				cheltuielilor pentru energia consumată		
Obiectiv Specific 3.2 Prestarea calitativă a serviciilor de protecție socială, sănătate și educaționale	Asigurarea tuturor instituțiilor educaționale și de învățământ cu apă și canalizare	2017-2020	APL, Administrația instituțiilor educaționale	Condiții sanitaro-igienice prielnice asigurate pentru copii		
	Atragerea tinerilor specialiști în instituțiile educaționale din localitate	Anual	Administrația instituțiilor educaționale APL	Educație de calitate asigurată		
	Asigurarea accesului la educația preșcolară pentru toți copiii din comună	2016-2020	APL	O localitate atractivă pentru familiile tinere		
	Amenajarea și dotarea sălilor de sport la grădinițele Andrieș și Lăpușnița	2017-2019	APL	Copii sănătoși, Acces asigurat la educație de calitate		Buget local Asociația de Băștinași
	Conectarea la canalizare a gimnaziului Horjești	2017-2018	APL	Condiții sanitaro-igienice prielnice asigurate pentru copii		
	Lucrări de modernizare a Postului de Pompieri Voluntari.	2017- 2018	APL	Postul de pompieri reparat și modernizat	400 000 lei	
Obiectiv Specific 3.3 Acoperirea necesităților de servicii privind protecția socială	Crearea serviciului comunitar multifuncțional de zi pentru copii din mediul vulnerabil și copii cu dizabilități pe teritoriul școlii-internat	2017-2019	APL	Acces asigurat la servicii pentru copii din mediul vulnerabil și copii cu dizabilități, Centru comunitar multifuncțional creat		
	Preluarea experienței băștinașilor plecați în prestarea serviciului de îngrijire a persoanelor în etate	2016-2018	APL, Asociația de Băștinași	Serviciul de îngrijire a persoanelor în etate îmbunătățit		
	Promovarea serviciilor de APP		APL,	Asigurarea unui		

	și CCTF prin campanii de informare	Anual	ONG local	mediu de familie pentru fiecare copil		
	Consolidarea conlucrării APL, asistenței sociale și instituțiilor educaționale cu Centrul Social al bisericii baptiste	Anual	APL, Biserica Baptistă ONG local	Servicii sociale mai bune		
Obiectiv Specific 3.4 Dezvoltarea serviciilor de agrement, cultură și sport	Atragerea surselor/ investițiilor pentru construirea unui complex sportiv	2017-2020	APL	O populație activă și sănătoasă, O localitate atractivă pentru tineri		
	Modernizarea infrastructurii Casei de Cultură	2016-2020	APL	Casă de Cultură modernizată	3 200 000	
	Dezvoltarea unui plan de acțiuni privind petrecerea activităților sportive în localitate	2017	APL	O populație activă și sănătoasă, O localitate atractivă pentru tineri		
	Diversificarea gamei de servicii culturale: Festivalul meșteșugurilor, Festivalul apei, dezvoltarea muzeului satului, precum și restabilirea festivalului „Condurașul de cristal”	2016-2020	APL, Asociația de Băștinași	Sporirea atractivității turistice a localității		
	Promovarea localității și atragerea turiștilor în baza de odihnă existentă	2016-2020	APL, Asociația de Băștinași	Sporirea atractivității turistice a localității		

Obiectivul general IV: Asigurarea unui act de guvernare locală calitativă

Obiectiv specific 4.1	Participarea funcționarilor	2016-2020	APL	Funcționari		

Consolidarea capacităților instituționale a primăriei	publici la cel puțin 2 instruirii de creștere a calificării pe an			instruiți și capacitați, Servicii publice mai bune	2000	Buget local
	Sporirea capacităților organizatorice și de planificare strategică prin actualizarea anuală a setului de documente necesare, monitorizarea implementării strategiei	Anual	APL	Localitate dezvoltată, Strategie implementată	5000	Donatori externi
	Consolidarea capacității de relaționare prin participarea în Cooperare InterComunitară de depozitare a deșeurilor, de aprovizionare cu apă potabilă, cu localitățile Mingir-Voinescu-Negrea	Anual	APL a localităților din cadrul Cooperării InterComunitare	Grad sporit de cooperare cu localitățile învecinate, Accesul populației la servicii publice mai bune	2000	Bugete locale a localităților din cadrul Cooperării InterComunitare
Obiectiv specific 4.2 Prestarea unor servicii calitative și eficiente populației comunei	Revitalizarea și diseminarea informațiilor privind serviciile oferite de ghișeul unic	2016-2020	APL	Servicii publice mai accesibile	500	Buget local
	Consolidarea practicii de oferire a consultațiilor privind serviciile publice de către funcționari și specialiști prin mediul online	2016-2020	APL	Sporirea eficienței lucrului aparatului primăriei, Servicii publice mai accesibile	3500	Buget local
	Consolidarea relațiilor de parteneriat între APL și ONG locale, grupuri de tineri și grupuri de inițiativă	2016-2020	APL, ONG locale	Parteneriat între APL și ONG locale, precum și cu grupurile de inițiativă		
	Schimbarea sediului primăriei într-o nouă locație, ce ar asigura spațiul necesar și adecvat pentru exercitarea funcțiilor specialiștilor și desfășurarea a ședințelor	2017-2018	APL	Sporirea eficienței lucrului APL, Servicii publice mai accesibile	■	■

	publice					
Obiectiv specific 4.3 Creșterea capacității managementului financiar al APL	Consolidarea bazei fiscale a primăriei	2016-2020	APL	Bază ficală consolidată, Localitate mai dezvoltată		
	Creșterea veniturilor proprii cu pînă la 25% pînă în 2020	2016-2020	APL	Venituri proprii mai mari a primăriei, Proiecte implementate din surse proprii ale primăriei		
	Creșterea capacității de management al proiectelor prin depunerea spre finanțare a cel puțin 8 propuneri de proiect anual	2016-2020	APL	Cel puțin 8 propuneri de proiect elaborate și depuse anual	5000	Buget local
Obiectiv specific 4.4 Asigurarea transparenței locale prin informarea cetățenilor	Instalarea și utilizarea sistemului de difuzoare stradale	2017-2018	APL	Populație informată și activă		
	Editarea unui ziar local	2017-2018	APL	Asigurarea transparenței decizionale locale, Populație informată și activă		
	Amenajarea unui centru de resurse media	2018-2019	APL, ONG local Asociația de Băștinași	Asigurarea transparenței decizionale locale, Populație informată și activă		